

Uchwała Nr XXXVIII/769/14
Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 24 czerwca 2014 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w roku 2013 „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2013-2017”.

Na podstawie § 35 ust. 3 lit. a i ust. 4 Regulaminu Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, stanowiącego załącznik do Uchwały Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr III /21/99 z dnia 4 lutego 1999 z późn. zm. oraz ust. 3 Rozdział IV "Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2013-2017" przyjętego Uchwałą Nr XXV/500/13 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 marca 2013 r. uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji w roku 2013 „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2013-2017”, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Sejmiku Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

Julian Osiecki

Załącznik do Uchwały Nr
Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 2014 roku

**Sprawozdanie z realizacji w 2013 roku
„Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
w Województwie Warmińsko – Mazurskim
na lata 2013 – 2017”**

Olsztyn, czerwiec 2014 rok

W oparciu o art. 9 ust. 1 i 2 ustawy z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr z 2012 r. poz. 124 z późn.zm.) Sejmik Województwa oraz jego organ wykonawczy odpowiadają za opracowanie i realizację Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, który stanowi część strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej. Program został przyjęty Uchwałą Nr XXV/500/13 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia z dnia 19 marca 2013 r. w sprawie uchwalenia „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2013-2017”.

Duże znaczenie w monitorowaniu problemów narkomanii oraz w podejmowaniu działań w kierunku przeciwdziałania tym problemom – ma dobra współpraca z podmiotami, które zajmują się tą problematyką.

W sprawozdaniu wykorzystano dane uzyskane, między innymi z Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie, Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia oraz Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Duże znaczenie dla monitoringu mają także sprawozdania składane przez organizacje pozarządowe z realizacji dofinansowanych zadań, a także sprawozdania składane przez samorządy lokalne z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Rok 2013 był pierwszym rokiem realizacji w/w programu, zaznaczyć należy jednak, że stanowi on kontynuacją działań podejmowanych w ramach poprzednich programów (szczególnie na lata 2009-2012).

Poniższe zestawienie wskazuje wysokość środków finansowych, jakie były przeznaczone na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, w ostatnich latach:

Tabela 1. Środki finansowe wydatkowane na realizację zadań wynikających z zakresu przeciwdziałania narkomanii, pochodzące z budżetu województwa

Lp.	Rok	Kwota
1.	2011	95 969
2.	2012	176 854
3.	2013	179 227

SKALA PROBLEMU NARKOMANII W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM W MONITOROWANYM OKRESIE

Jak wynika z danych uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Województwa Warmińsko – Mazurskiego corocznie notuje się pewną liczbę rodzin (osób), które uzyskują wsparcie z pomocy społecznej z powodu narkomanii.

Tabela 2. Wsparcia z pomocy społecznej z powodu narkomanii w latach 2011 – 2013 w Województwie Warmińsko – Mazurskim

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób
2011	207	322
2012	220	319
2013	221	319

Źródło: opracowania własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Olsztynie

Biorąc pod uwagę dane statystyczne uzyskane z corocznych raportów Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie dotyczące liczby stwierdzonych przestępstw narkotykowych z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, można zaobserwować w poprzednich latach wzrost, a w roku ostatnim spadek liczby przestępstw:

- 2011 rok – wynosiła **1 994**
- 2012 rok – wynosiła **2 136**
- 2013 rok - wynosiła **1 623**

Dane umieszczone w powyższym zestawieniu pozwalają stwierdzić, że w porównaniu do roku 2012, w roku minionym odnotowano spadek ogólnej liczby przestępstw narkotykowych o 513 (w 2012 roku – 2136). Wraz ze spadkiem liczby przestępstw stwierdzonych, nastąpił także spadek ilości czynów popełnianych przez osoby nieletnie o 157.

Tabela 3. Udział nieletnich w ogólnej liczbie przestępstw narkotykowych w Województwie Warmińsko – Mazurskim w latach 2011 – 2013 r.

CZYNY NIELETNICH W OGÓLNEJ LICZBIE PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH z "Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii" w latach 2011 – 2013				
Rok	Ogółem stwierdzonych przestępstw narkotykowych	Czyny popełnione przez nieletnich	Osoby podejrzane	W tym osoby nieletnie
2011	1 994	447	941	182
2012	2 136	360	1 106	171
2013	1623	203	811	101

Źródło: Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie

Tabela 4. Szczegółowe dane dot. przestępstw narkotykowych w latach 2011 – 2013 roku

Ilość osób podejrzanych w rozbiu na poszczególne kwalifikacje prawne przestępstw z "Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii" w latach 2011 r. , 2012 r. i 2013 r.						
KWALIFIKACJA PRAWNA Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii	osoby podejrzane (2011)		osoby podejrzane (2012)		osoby podejrzane (2013)	
	Ogółem	w tym osoby nieletnie	Ogółem	w tym osoby nieletnie	Ogółem	w tym osoby nieletnie
Art. 53 ust. 1 – „wytwarzanie, przetwarzanie, przerabianie”.	3	3	4	0	4	1
Art. 55 ust. 1 i ust 2 – „dokonywanie przewozu, wywozu”	1	1	4	0	2	0
Art. 55 ust. 3 – „dokonywanie przewozu, wywozu”. – znaczna ilość	4	4	12	0	10	1
Art. 56 ust. 1 i ust. 2 – „wprowadzanie do obrotu”.	7	7	16	0	5	1
Art. 56 ust. 3 – „wprowadzanie do obrotu”. – znaczna ilość	21	21	39	0	11	0
Art. 58 – „udzielanie innej osobie”.	124	124	126	43	79	26
Art. 59 – „udzielanie innej osobie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej”.	170	170	154	16	86	8
Art. 62 ust. 1 i ust. 3 – „posiadanie”	545	545	624	103	518	58
Art. 62 ust. 2 – „posiadanie” – znaczna ilość	19	19	18	2	20	3
Art. 63 ust. 1 i ust. 3 – „uprawa maku”	43	43	90	4	67	3
Art. 63 ust. 2 – „zbieranie mleka makowego, opium, słomę makową ...”	1	1	4	0	0	0
Art. 64 – „zabranie w celu przywłaszczenia środków odurzających ...”	1	1	0	0	3	0
RAZEM	941	182	1106	171	805	101

Źródło: Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie

Poniżej przedstawione zostały zadania realizowane w ramach poszczególnych priorytetów Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania:

Priorytet I. Profilaktyka

W ramach tego priorytetu podejmowano działania w zakresie niżej wymienionych celów szczegółowych:

Cel 1:

Przeciwdziałanie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych (zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży) poprzez wzrost wiedzy i umiejętności społecznych dzieci, młodzieży i rodziców

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 nałożyła na gminy obowiązek tworzenia gminnych programów przeciwdziałania narkomanii.

Jak wynika z informacji zbieranych corocznie z gmin, wzrasta liczba tworzonych programów przeciwdziałania narkomanii - w 2011 roku 110 gmin z terenu województwa opracowało taki dokument, w 2012 już – 115, zaś w roku 2013 już wszystkie gminy posiadały w/w program lub temat ten był ujęty w programie przeciwdziałania uzależnieniom.

Tabela 5. Liczba gmin, które opracowały gminny program przeciwdziałania narkomanii lub opracowały wspólny gminny program przeciwdziałania uzależnieniom

Województwo Warmińsko-Mazurskie	Rok		
	2011	2012	2013
	110	115	116

Źródło: Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii

W gminnych programach istotne zapisy dotyczą podejmowania działań na rzecz wzrostu wiedzy i umiejętności społecznych dzieci, młodzieży i rodziców

Jak kształtowało się uczestnictwo uczniów, rodziców i wychowawców w szkolnych i pozaszkolnych programach profilaktycznych w ostatnich latach obrazuje poniższe zestawienie:

Tabela 6. Szkolne i pozaszkolne programy profilaktyczne

Rok	Liczba jednostek	Szkolne i pozaszkolne programy profilaktyczne		
		Liczba uczniów	Liczba nauczycieli i wychowawców	Liczba rodziców
2011	116	107 781	4 928	17 389
2012	116	110 990	6 051	18 401

Źródło: dane uzyskane z rocznych sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

1/ dane z gmin do PARPA wpływają do 15 maja każdego roku

Na przełomie 2-ch lat obserwuje się wzrost liczby osób uczestniczących w działaniach profilaktyki uniwersalnej skierowanej do uczniów, nauczycieli jak i rodziców.

Cel 2.

Zapobieganie rozwojowi uzależnienia od substancji psychoaktywnych i zachowaniom ryzykownym związanym z uzależnieniem

Samorząd od szeregu lat wspierał finansowo i merytorycznie działania samorządów gminnych, polegające na organizacji różnorodnych form pracy z dziećmi i młodzieżą.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej opracowując Program „*Świetlica – Dzieci - Praca*” na rzecz wsparcia dziecka i rodziny w gminie w latach 2011- 2015, postawiło przed samorządami wojewódzkimi również zadanie opiniowania i rekomendowania projektów do dofinansowania w ramach tego programu. W roku 2011 dokonano analizy i wstępnej oceny merytorycznej 25 projektów, zarekomendowano Ministerstwu 23 projekty. W roku 2012 – wpłynęło do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej 10 ofert z terenu województwa, 5 z nich zostało zarekomendowanych do dofinansowania przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Podobnie było w roku 2013 do ROPS wpłynęło 10 ofert samorządów i organizacji pozarządowych na dofinansowanie w ramach powyższego programu, zarekomendowanych zostało 5 projektów.

W ciągu całego 2013 roku organizacje pozarządowe prowadzące działalność w zakresie przeciwdziałania narkomanii, zgłaszały się do Biura ds. Uzależnień ROPS z prośbą o rekomendacje. Takie opinie otrzymali Stowarzyszenie KARAN i Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie "Sukurs". Ponadto na prośbę Przewodniczącego O/Elbląskiego Stowarzyszenia KARAN, przygotowano także rekomendację zagrożonego wycofaniem specjalistycznego kwartalnika „Karan”.

Jak przedstawiała się liczba świetlic funkcjonujących na terenie Województwa Warmińsko – Mazurskiego oraz jaka liczba dzieci skorzystała z zajęć w świetlicach – obrazuje poniższa tabela.

Tabela 7. Liczba świetlic socjoterapeutycznych i opiekuńczo – wychowawczych w Województwie Warmińsko – Mazurskim

Rok	Świetlice socjoterapeutyczne		Świetlice opiekuńczo – wychowawcze	
	Liczba jednostek	Liczba uczestników	Liczba jednostek	Liczba uczestników
2011	71	2 253	225	6 364
2012 ¹	78	2 416	247	9 136

Źródło: dane uzyskane z rocznych sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

1/ dane z gmin za rok poprzedni wpływają do 15 maja każdego roku

W ostatnim okresie odnotowuje się podobną liczbę działających w województwie świetlic socjoterapeutycznych oraz świetlic opiekuńczo-wychowawczych, zauważalny jest natomiast istotny wzrost (o 2772 os.) dzieci i młodzieży korzystających ze wsparcia świetlic opiekuńczo – wychowawczych.

Znaczną rolę w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień odgrywają specjalistyczne organizacje pozarządowe działające w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

Każdego roku w budżecie województwa zabezpieczane były środki finansowe przewidziane na dofinansowanie zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe.

Tabela 8. Współpraca z sektorem pozarządowym

Rok	Wysokość środków finansowych przekazanych z budżetu województwa W formie dotacji organizacjom	Liczba dotowanych organizacji pozarządowych	Szacunkowa liczba odbiorców
2011	50 000 zł	3	4 392
2012	50 000 zł	4	272
2013	50 000 zł	4	816

Źródło: opracowania własne

W ramach otwartego konkursu w roku 2013 wpłynęło 8 ofert z zakresu przeciwdziałania narkomanii, z czego pięć projektów (4 organizacje) otrzymały dofinansowanie ze środków zaplanowanych na realizację zadań wynikających z WPPN.

Poniżej szczegółowe informacje o projektach prowadzonych w 2013 roku przez organizacje pozarządowe, na które przekazano dotacje :

- Stowarzyszeniu MONAR, Poradni Profilaktyczno-Konsultacyjnej w Olsztynie, na wykonanie zadania „Program psychoedukacyjny dla osób zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin”, na kwotę 15 000 zł, z czego wykorzystano 5 000 zł. W ramach udzielonej dotacji zrealizowano następujące zadania: działalność środowiskowa, poradnictwo rodzinne, zajęcia informacyjno-edukacyjne z osobami używającymi narkotyków, interwencje kryzysowe, zajęcia informacyjno-edukacyjne z rodzinami osób używających narkotyków, zajęcia grupy wsparcia dla rodzin osób używających narkotyków. Z programu skorzystało 58 osób.
- Ełckiemu Stowarzyszeniu Studentów i Absolwentów ESSA w Ełku, na wykonanie zadania „SOUNDSYSTEM 2013 – zażywam tylko dźwięków”, na kwotę 15 000 zł. Dzięki otrzymanej dotacji Stowarzyszenie mogło zrealizować m.in. następujące zadania: prezentacje i warsztaty profilaktyczne, zebrania z młodzieżą, organizacja festiwalu oraz promocja wydarzenia i projektu. Z zadania skorzystało łącznie 1 655 osób.
- Stowarzyszeniu Wspierania Działań na Rzecz Osób Potrzebujących Pomocy „Droga” z Olsztynka, na wykonanie zadania „Wydawnictwo i promocja profilaktycznego filmu musicalowego – Noc w środku dnia”, na kwotę 3 500 zł. Za kwotę otrzymaną z dotacji Stowarzyszenie pokryło koszty produkcji filmu oraz jego obróbki, tłoczenia płyt, a także obsługi księgowej i koordynacyjnej. Łącznie powstało 500 płyt DVD, które przekazano zainteresowanym (500 osób).
- Stowarzyszeniu „Wsparcie i Pomoc” z Olsztyna, na wykonanie zadania „Blaski i cienie profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych”, na kwotę 6 500 zł.

Za otrzymaną dotację Stowarzyszenie zorganizowało konferencję, w której wzięło udział ok. 100 osób.

- Stowarzyszeniu Wspierania Działań na Rzecz Osób Potrzebujących Pomocy „Droga” z Olsztynka, na wykonanie zadania „Program postrehabilitacyjny adresowany do 20 osób uzależnionych od narkotyków po ukończonym podstawowym procesie leczenia”, na kwotę 10 000 zł. Otrzymana dotacja umożliwiła zrealizowanie następujących zadań: przeprowadzenie warsztatu „Autodiagnoza osobistych zachowań z zakresu sprawczości przemocy”, przeprowadzenie warsztatu „Poczucie własnej wartości”, indywidualne sesje terapeutyczne.

Cel 3.

Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i wskazanie możliwości zapobiegania narkomanii.

Używanie środków psychoaktywnych przez młodzież stanowi jeden z głównych problemów społecznych w Polsce. Uzależnienie od różnorodnych substancji niszczy nie tylko zdrowie fizyczne, ale też negatywnie wpływa na psychikę szczególnie młodych ludzi. Narkomania stała się problemem społecznym, a procesy rozprzestrzeniania się tego zjawiska wzmagają się wraz ze wzrostem roli środków masowego przekazu i różnorodnej komunikacji opartej na demokratycznych postanowieniach prawnych.

Duży wkład w podniesienie wiedzy społeczeństwa na temat zagrożenia narkomania, szczególnie młodego pokolenia, mają funkcjonariusze policji. Organizują oni corocznie na terenie województwa spotkania edukacyjne z dziećmi i młodzieżą, ale też ściśle współpracują z pedagogami i nauczycielami w celu prewencji zachowań ryzykownych.

W celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych, policjanci realizowali w roku 2013, podobnie jak w latach poprzednich, szereg działań edukacyjno - profilaktycznych ukierunkowanych na zapobieganie zjawisku narkomanii.

- Przed wakacjami funkcjonariusze policji podjęli ścisłą współpracę z pracownikami Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej Wojewódzkiej i Państwowych Stacji Sanitarno – Epidemiologicznych w całym województwie w zakresie przeprowadzenia wspólnych działań „Bezpieczne i Zdrowe Wakacje 2013”.
- Policjanci z KWP oraz jednostek terenowych włączyli się w Ogólnopolską Noc Profilaktyki”: w Olsztynie zorganizowano Happening „Przestańmy biec!” na schodach Urzędu Wojewódzkiego. W czasie spotkania odczytano odezwę społeczności Pat oraz przeprowadzono społeczny zryw Wolne Serca, działania prowadzone były też w Bartoszycach, Działdowie, Ełku, Iławie, Lidzbarku Warmińskim, Olecku i w Szczytnie.
- W związku z niepokojącym zjawiskiem odurzania się młodzieży tzw. „dopalaczami”, policjanci (m.in. z Olsztynka, Olsztyna, Braniewa, Ostródy) przeprowadzili cykl spotkań z młodzieżą, podczas których poruszano tematykę odpowiedzialności prawnej i karnej z *Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*. Organizowali wspólne kontrole i spotkania edukacyjne z przedstawicielami SSE, omawiano rolę Policji w przeciwdziałaniu temu zjawisku. Policjanci prewencji kryminalnej uczestniczyli w wywiadówkach z rodzicami. Tematem spotkań była odpowiedzialność prawna i karna osób nieletnich,

związana zwłaszcza z zażywaniem i posiadaniem środków odurzających, tj. narkotyków i tzw. „dopalaczy”. Rodzice mieli okazję poznać znaczenie takich pojęć jak demoralizacja i czyn karalny.

Z inicjatywy Starostwa Powiatowego w Elblągu podjęto kampanię profilaktyczną, w realizację której włączyły się Policja, Straż Graniczna, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Liceum Plastyczne w Gronowie Górnym. Funkcjonariusze policji opracowali materiały edukacyjno-prewencyjne w postaci ulotek i plakatów, które rozpowszechniono na terenie powiatu. W ramach spotkań policjanci prezentowali młodzieży (pozyskany od PSSE) film edukacyjny pt. „STOP DOPALACZOM” oraz film własnej produkcji „*Życie jest jedno, to nie gra*”. Policjanci przy współpracy Zespołu Szkół Techniczno-Informatycznych z Elbląga zorganizowali debatę metodyczną dla dyrektorów, pedagogów, psychologów i pracowników instytucji wspierających pracę szkoły. Celem debaty było zwrócenie uwagi na problem dopalaczy, cyberprzemocy oraz zaburzeń zachowania, niskiej samooceny dzieci i młodzieży, które prowadzą do fobii szkolnej i depresji.

Cel 4.

Podniesienie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną

Realizując niniejszy cel założony w programie podejmowano działania w kierunku wspierania kompetentnych realizatorów działań profilaktycznych.

W 2013 r. Stowarzyszenie „Wsparcie i Pomoc” z Olsztyna otrzymało wsparcie finansowe i merytoryczne w organizacji konferencji pod hasłem „*Blaski i cienie profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych*” na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Odbiorcami byli głównie czynni zawodowo socjoterapeuci z województwa warmińsko-mazurskiego, pedagodzy szkolni, pedagodzy opiekuńczy, studenci niestacjonarni pedagogiki opiekuńczej, łącznie wzięło udział ok. 100 osób. Podczas spotkania zaproszeni eksperci, terapeuci i trenerzy z zakresu pracy z młodzieżą wygłosili swoje wykłady, m.in.: prof. zw. dr hab. A. Olubiński – *Zagrożenia cywilizacyjne w świecie*, mgr K. Bobrowski – *Rozpowszechnianie się zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży*, dr A. Rozłucka – *Zachowania ryzykowne w zakresie używania substancji psychoaktywnych wśród młodzieży akademickiej*, ks. mgr E. Rysztowski – *Oslabienie funkcji neuropsychicznych u osób używających kanabinoles w świetle najnowszych badań*, mgr R. Gruss – *Zachowania zdrowotne kobiet zażywających środki psychoaktywne*, mgr R. Michalski – *O profilaktyce jako większej całości*, dr J. Szczepkowski – *Aktualne trendy profilaktyki na świecie i w Polsce – ścieżki do zmiany*, mgr J. Strzelecki – *Profilaktyka uzależnień: zasoby i ograniczenia*, ks. mgr E. Rysztowski – *Rehabilitacja osób zażywających kanabinoles w NZOZ „Karan – Dom Zacheusza” w Elblągu*, mgr B. Gawroński – *Doświadczenia olsztyńskie w zakresie realizacji nowoczesnych programów profilaktyki uzależnień*. Ponadto przeprowadzono panel dyskusyjny pt. zagrożenia i profilaktyka, w którym udział wzięli: B. Gawroński, K. Panfil, M. Tatarek, R. Jabłoński, C. Kurkowski.

W przerwie konferencji teatr studencki „Cezar” przedstawił w odpowiedniej scenerii jedną z form profilaktyki: śpiewanie piosenek najbardziej aktualnych przy dźwiękach trzech gitar.

W dyskusji wskazano na konieczność prowadzenia profilaktyki oraz ukazano dobre praktyki z zakresu profilaktyki.

Wskaźniki osiągnięte w celach szczegółowych określonych w Priorytecie I :

Wskaźnik	2011	2012	2013
Liczba dzieci Uczestniczących w szkolnych i pozaszkolnych programach profilaktycznych	78 169	110 990	*
Liczba rodziców i nauczycieli biorących udział w szkolnych i pozaszkolnych programach profilaktycznych	16 896	24 452	*
Wydatki ponoszone na profilaktykę narkomanii przez samorządy gminne i powiatowe	1 269 025	2 973 651	*
Liczba podmiotów, z którymi nawiązano współpracę w zakresie profilaktyki selektywnej	1	2	2
Liczba działań upowszechniających informacje o programach i placówkach profilaktycznych	3	3	4
Liczba rekomendowanych programów, obozów profilaktycznych	7	7	8
Liczba kampanii edukacyjnych	1	2	2
Liczba osób zaangażowanych w województwie w realizację kampanii edukacyjnych nt. problematyki narkomanii	69	88	105

** dane w opracowaniu (ankieta PARPA – G1 zbierana jest do maja 2014, natomiast jej analiza sporządzana w IV kw. 2014 r.*

Priorytet II. Leczenie, rehabilitacja, ograniczenie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna

W ramach tego priorytetu podejmowano działania w obrębie niżej wymienionych celów szczegółowych:

Cel 1.

Polepszenie jakości i zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacji dla osób uzależnionych od narkotyków

Na podstawie informacji uzyskanych z Wydziału Zdrowia Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego, zajmującego się statystyką medyczną w Województwie Warmińsko – Mazurskim, określić można liczbę osób, które w związku z problemami spowodowanymi zażywaniem środków psychoaktywnych poddają się leczeniu.

W polskim systemie opieki zdrowotnej - pomoc osobom uzależnionym od środków psychoaktywnych świadczona jest przez ośrodki leczenia stacjonarnego oraz przychodnie i centra ambulatoryjne.

W placówkach leczenia stacjonarnego uzyskać można, następujące formy pomocy:

- Leczenie stacjonarne długoterminowe (programy terapii trwające od 12–24 miesięcy). Kadre specjalistyczną stanowią lekarze, specjaliści psychoterapii uzależnień, psychologzy, psychoterapeuci. Programy oparte są głównie na metodzie społeczności terapeutycznych i obejmują szereg oddziaływań zarówno terapeutycznych, jak i społecznych.

- Leczenie krótkoterminowe realizują oddziały leczenia uzależnień (OLU). Na oddziałach można liczyć na całodobową opiekę medyczną, farmakoterapię oraz pomoc psychologiczną. Program trwa od 6 do 8 tygodni.
- Leczenie stacjonarne średnioterminowe –programy terapeutyczne trwające od 6 do 8 miesięcy. Zawierają one intensywny program terapii, połączony z podejściem indywidualnym.

Tabela 9. Opieka stacjonarna w zakresie leczenia odwykowego i uzależnień w latach 2011-2013

Wyszczególnienie placówki)	Rodzaj placówki	Liczba łóżek	Liczba leczonych w latach:		
			2011	2012	2013
Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie	Oddział/ośrodek leczenia zespołów abstynencyjnych	10	188	186	192
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Młodzieżowy Ośrodek Terapeutyczny KARAN "DOM ZACHEUSZA" w Elblągu	ośrodek leczenia uzależnień dla dzieci i młodzieży	28	47	50	50
Ośrodek Rehabilitacji Uzależnionych "Doren" im. B. Trusiewicza SPZOZ w Różewcu	ośrodek rehabilitacyjny dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych	45	138	154	170
N ZOZ Stowarzyszenia Monar Ośrodek Rehabilitacji Uzależnień w Gaudynkach	ośrodek rehabilitacyjny dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych	35	102	121	100

źródło: Wydział Zdrowia Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej zwrócił się do stacjonarnych ośrodków leczenia uzależnień funkcjonujących na terenie województwa z prośbą o przeanalizowanie prowadzonej działalności oraz określenie ewentualnych barier utrudniających efektywniejsze świadczenie usług.

W województwie warmińsko-mazurskim działalność prowadzą trzy stacjonarne ośrodki leczenia uzależnień, są to:

- Młodzieżowy Ośrodek Terapeutyczny „Dom Zacheusza” prowadzony przez Stowarzyszenie KARAN w Elblągu, zarejestrowany jako niepubliczny zakład opieki zdrowotnej,
- Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień prowadzony przez Stowarzyszenie Monar w Gaudynkach, zarejestrowany również jako NZOZ,
- Ośrodek Rehabilitacji Uzależnień „Doren” w Różewcu, którego organem założycielskim jest Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

W wyżej wymienionych placówkach realizowane są programy terapeutyczne oparte przede wszystkim na społeczności terapeutycznej, we wszystkich ośrodkach prowadzi się terapię indywidualną oraz grupową, a także zajęcia edukacyjne w miarę potrzeb (np. uzależnień behawioralnych). Ze względu na różnorodną specyfikę ośrodków, realizowane są metody adekwatne do potrzeb i możliwości pacjentów. Dla przykładu w MOT w Elblągu prowadzi się - treningi kontroli złości, umiejętności prospołecznych, ważnym elementem pracy jest tu także reedukacja i zajęcia szkolne, z uwagi na obowiązek szkolny młodych pacjentów. Ponadto

Karan organizuje wyjazdowe sesje terapeutyczne (obozy terapeutyczne), pielgrzymki piesze służące pogłębianiu życia duchowego.

Ośrodki w Różewcu i Gaudynkach specjalizują się także w ergoterapii, czyli wykorzystują różne rodzaje pracy i rekreacji jako środki terapeutyczne.

Dodatkowo w placówce Monaru prowadzi się zajęcia z zakresu ekologii oraz hodowli zwierząt (będące kontynuacją wcześniej realizowanego projektu w ramach EFS).

Każda z omawianych powyżej placówek realizuje także różne formy pracy postrehabilitacyjnej. W elbląskim ośrodku młodzieżowym bardzo ważną kwestią jest praca po odbytym leczeniu zarówno z pacjentem jak i jego rodziną, prowadzi się tam między innymi: terapię indywidualną podtrzymującą, wzmacniającą, rozwijającą i pogłębiającą. Ośrodek cyklicznie organizuje spotkania weekendowe, podczas których prowadzi się terapię grupową dla neofitów, *warsztaty pomagająca zauważyć* wchodzenie w nawrót, radzenia sobie ze stresem i trudnymi sytuacjami, rozwijające umiejętności społeczne.

Podobnie rozwiązania przyjęto także w Gaudynkach, organizując cykliczne spotkania neofitów na terenie ośrodka, ponadto prowadzony jest kontakt telefoniczny, listowny, mailowy, osobisty dotyczący bieżących problemów życiowych pacjentów, którzy ukończyli terapię.

W Różewcu w ramach realizacji programu postrehabilitacji kontynuowana jest terapia i edukacja rodzin pacjentów. Praca terapeutyczna odbywa się przy okazji rodzinnych odwiedzin pacjenta i przybiera formy sesji terapeutycznych poświęconych konkretnym problemom w relacjach rodzinnych pacjenta, wyjaśnianiu tych relacji, wzajemnych oczekiwań itp. Terapia rodzinna prowadzona w ramach programu postrehabilitacji ma również charakter spotkań edukacyjnych z rodzinami pacjentów poświęconych np. teorii współzależnienia, komunikacji itp.

Uzupełnieniem świadczeń stacjonarnych placówek są świadczenia ambulatoryjne w zakresie leczenia uzależnień:

- Poradnia ambulatoryjna w zależności od stopnia zaawansowania choroby oferuje pomoc dla uzależnionych od narkotyków, a także członków ich rodzin. W poradni można się też spodziewać opieki psychiatrycznej, badań psychologicznych, poradnictwa, psychoterapii.
- W województwie warmińsko-mazurskim funkcjonuje 5 poradni terapii uzależnień od substancji psychoaktywnych, poza tym uzależnieni od narkotyków zgłaszają się też do poradni leczenia uzależnień od alkoholu (23 w województwie).
- Punkt konsultacyjny ds. uzależnień najczęściej prowadzony jest przez stowarzyszenie lub fundację, ale ostatnio również przez jednostki samorządowe przy gminnych komisjach ds. uzależnień. W punkcie z reguły zatrudniony jest psychoterapeuta lub konsultant, który dokonuje wstępnej diagnozy problemu, zbiera informacje dotyczące zaawansowania uzależnienia, udziela porad i informacji, wspiera decyzję o leczeniu i motywuje do podjęcia terapii w poradni ambulatoryjnej lub ośrodka stacjonarnym – średnio- lub długoterminowym.

Tabela 10. Opieka w poradniach profilaktyki i rehabilitacji osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych

Wyszczególnienie	2011	2012 r.	2013 r.
Liczba porad w poradni profilaktyki i rehabilitacji osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych	3 390	3 036	3 175
Liczba wizyt u psychologów, terapeutów i instruktorów terapii uzależnień	3 085	2 729	2 776
Liczba osób uczestniczących w psychoterapiach indywidualnych	820	487	537
Liczba osób uczestniczących w psychoterapiach grupowych	214	114	63
Wizyty w środowisku chorego (dom, szkoła, porady telefoniczne)	808	1188	1 548
Skierowania do stacjonarnych placówek psychiatrycznych i odwykowych	80	64	190

źródło: Wydział Zdrowia Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego

Tabela 11. Leczeni w poradniach profilaktyki i rehabilitacji osób uzależnionych od środków psychoaktywnych

Rok	Leczeni ogółem	Do 18 lat	19-29 lat	30-64 lata	65 lat i więcej	w tym Leczeni po raz pierwszy	Zobowiązani do leczenia
2011	504	150	242	112	-	160	26
2012	713	154	349	207	3	247	23
2013	819	140	294	341	44	324	38

źródło: Wydział Zdrowia Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego

Na system pomocy terapeutycznej w zakresie problemów uzależnień w Województwie Warmińsko – Mazurskim największy wpływ miała aktywna działalność niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, w tym prowadzonych przez organizacje pozarządowe. Obecnie terapię prowadzić mogą wyłącznie zarejestrowane zakłady opieki zdrowotnej – poradnie, ośrodki, oddziały terapii uzależnienia od alkoholu, narkotyków i współuzależnienia.

W celu polepszenia jakości i poprawy dostępności do pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej w roku 2013 Samorząd Województwa przychylił się do wniosku SPZOZ Ośrodka Rehabilitacji Uzależnionych „Doren” im. Berty Trusiewicz SPZOZ w Rózewcu i przyjął do dofinansowania realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych, m.in. wymiana kuchni gazowej, wymiana rur centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej na preizolowane, łączących trzy budynki Ośrodka oraz nadzoru inwestorskiego, łączny koszt dotacji wyniósł 55 153 zł. Ośrodek zrealizował ww. zadanie mniejszym kosztem, nie przekazano kwoty w wysokości 2821 zł.

Dodatkowo Ośrodek otrzymał dotację przedmiotową w wysokości 6 900 zł na doposażenie Ośrodka Rehabilitacji Uzależnionych „Doren” w Różewcu.

Cel 2.

Zwiększenie dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków

Program terapii substytucyjnej jest nowością w naszym województwie, podjęty został przez Przychodnię Psychoterapii Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, Poradnia Terapii Uzależnienia od Środków Psychoaktywnych i Leczenia Substytucyjnego w Olsztynie w 2012 roku. Biorąc pod uwagę doświadczenia innych podmiotów prowadzących substytucję i bazy dobrych praktyk Poradnia w Olsztynie uznała, że działania muszą być jak najbardziej kompleksowe, nie powinny ograniczać się jedynie do wydawania substytutu. Osoby trafiające do terapii substytucyjnej często mają już za sobą próby innych form terapii (ambulatoryjne, stacjonarne). W uzależnieniu trwają zwykle już dłuższy czas, przez co ich deficyty społeczno – zawodowe są bardzo duże. Do głównych deficytów odbiorców programu należy zaliczyć brak konsekwencji w działaniu, nastawienie na poszukiwanie przyjemności i stawianie ich wyżej od obowiązków, trudność w przyjmowaniu odpowiedzialności za własne działania, brak umiejętności gospodarowania środkami finansowymi, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego, załatwiania spraw urzędowych, brak umiejętności znalezienia miejsca pracy i utrzymania go. Często dochodzi do tego niskie wykształcenie spowodowane przedwczesnym wypadnięciem z systemu oświaty, brak kwalifikacji zawodowych zgodnych z potrzebami rynku pracy, nieumiejętność poruszania się na rynku pracy. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wychodząc naprzeciw potrzebom tej grupy osób wsparł placówkę, realizującą leczenie substytucyjne w formie dofinansowania w kwocie 48.570 zł w 2012 oraz 60.000 zł w 2013 roku.

Cel 3.

Zmniejszenie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych

W ostatnich dwóch latach Przychodnia Psychoterapii Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, Poradnia Terapii Uzależnienia od Środków Psychoaktywnych i Leczenia Substytucyjnego w Olsztynie otrzymała dofinansowanie na wykonanie zadania pn. „Program readaptacji społecznej osób uzależnionych korzystających z leczenia substytucyjnego”, w ramach którego podejmowano działania w celu zmniejszenia marginalizacji społecznej osób uzależnionych. W roku 2012 w programie substytucyjnym uczestniczyło 17 osób, dla których zorganizowano:

- 120 godzin konsultacji indywidualnych według indywidualnych zapotrzebowań pacjentów w ramach terapii indywidualnej dla pacjentów substytucyjnych,
- 160 godzin konsultacji indywidualnych rodzina – pacjent,
- 50 godzin konsultacji indywidualnych dla rodzin pacjentów substytucyjnych,
- 9 spotkań grupowych po 2 godziny każde zajęć grupowych z informatyki,
- 9 spotkań indywidualnych konsultacji z prawnikiem,
- 3 spotkania grupowe w ramach grupy informacyjno-edukacyjnej dla rodzin pacjentów substytucyjnych,

Natomiast w roku w roku 2013 w programie substytucyjnym udział wzięło już 27 pacjentów. Poza pomocą farmakologiczną, w placówce tej realizowano ponadstandardowo:

Blok pt. „konstruktywne zachowania”, który obejmował zajęcia z „coachem” – indywidualnie i/ lub grupowo, w zależności od potrzeb beneficjentów (średnio 3 godziny w tygodniu) , zajęcia grupowe z informatykiem (średnio 3 godziny w tygodniu), zajęcia motywacyjno - terapeutyczne dla pacjentów substytucyjnych - średnio 8 godzin w tygodniu (zajęcia indywidualne – prowadzone przez 2 specjalistów terapii uzależnień, średnio po 4 godziny każdy). Grupa informacyjna dla rodzin pacjentów substytucyjnych odbywała się raz w miesiącu, trzy godziny w miesiącu dyżur pełnił prawnik. Realizacja bloku „konstruktywnych zachowań” pozwoliła wyposażyć pacjentów w niezbędne umiejętności i kompetencje społeczne, „pokierować”, wesprzeć („coaching”) ich w podejmowanych działaniach, przełamać postawy negatywne społecznie oraz nauczyła pacjentów pracy z komputerem,

- grupę informacyjno-edukacyjną dla rodzin pacjentów substytucyjnych. Rodziny osób korzystających z terapii substytucyjnej często są niedoinformowane na czym ten model terapii polega i traktują go jako kontynuację używania narkotyków. Dzięki stałym kontaktom z rodzinami pacjentów możliwe było lepsze poznanie funkcjonowania pacjenta, czynionych postępach jeśli chodzi o wyrabianie postaw społecznych i ogólnych zmianach w funkcjonowaniu w prawidłowych rolach społecznych,

- zajęcia motywacyjno - terapeutyczne dla pacjentów substytucyjnych. Zajęcia indywidualne mające na celu motywację odbiorców do przyjęcia prospołecznych i prorodzinnych schematów zachowań. Zajęcia motywacyjne pomogły podnieść ich świadomość i motywację do zmian, wskazały kierunki rozwoju osobistego, przyczyniły się do zwiększenia poczucia sprawczości,

- konsultacje indywidualne z prawnikiem. Odbiorcy programu bardzo często pozostają w konflikcie z prawem w związku z prowadzonym dotąd trybem życia, konsultacje pozwoliły im na uregulowanie dotychczasowych problemów.

Kolejnymi podmiotami realizującymi szereg działań o charakterze postrehabilitacyjnym, są centra i kluby integracji społecznej, gdzie osoby po skończonym programie odwykowym mogą uzyskać wsparcie w zakresie reintegracji społeczno-zawodowej.

Dane na temat liczby centrów integracji społecznej w województwie warmińsko-mazurskim oraz liczbę uczestników programów realizowanych w CIS przedstawia tabela poniżej.

Tabela 12. Liczba CIS oraz liczba uczestników w latach 2010-2013

Rok	2010	2011	2012	2013
Liczba CIS	4	4	6	6
Liczba uczestników	452	613	630	733

Działalność CIS oparta jest na systemie dotacji ze środków publicznych, są one szansą na reintegrację społeczną i zawodową grup szczególnego ryzyka takich jak: bezdomni, osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków, osoby chore psychicznie, długotrwale bezrobotni, zwalniani z zakładów karnych.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku na terenie województwa warmińsko-mazurskiego funkcjonowało sześć Centrów Integracji Społecznej,

- CIS w Olsztynie - będący Samorządowym Zakładem Budżetowym miasta Olsztyn,
- CIS w Ostródzie - prowadzony przez Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Ostródzie,
- CIS w Braniewie - prowadzony przez Braniewskie Stowarzyszenie Abstynenckie w Braniewie,
- CIS w Ełku - Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych im. Króla Zygmunta Augusta w Ełku.
- CIS „ALTER CIS” w Ełku – Stowarzyszenie „Adelfi” w Ełku,
- CIS w Białej Piskiej – Stowarzyszenie Akcja Katolicka - Parafialny Oddział Akcji Katolickiej parafii Św. Andrzeja Boboli.

W 2013 roku w ramach środków zaplanowanych na przeciwdziałanie alkoholizmowi Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego dofinansował wyposażenie dwóch powstałych w 2012 r. centrów integracji społecznej, założonych przez Stowarzyszenie Akcja Katolicka - Parafialny Oddział Akcji Katolickiej parafii Św. Andrzeja Boboli w Białej Piskiej oraz Stowarzyszenie „Adelfi” w Ełku.

Uczestnikami reintegracji społeczno-zawodowej w centrach integracji społecznej województwa warmińsko-mazurskiego są m.in. osoby długotrwale bezrobotne, w tym w znacznej części osoby uzależnione.

Z informacji uzyskanej z Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie wynika, iż w naszym regionie zarejestrowanych jest 41 Klubów Integracji Społecznej, działających zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym. Natomiast na podstawie informacji przesłanych z gmin ustalono, że na obszarze województwa funkcjonuje jeszcze 11 KIS-ów, które nie zostały ujęte w ww. rejestrze.

Zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym uczestnikami zajęć w klubie integracji społecznej mogą być osoby, które podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

W 2013 roku różnego rodzaju wsparciem organizowanym przez KIS-y (zarejestrowane i niezarejestrowane) objęto łącznie 5.323 osoby.

Cel 4.

Zwiększenie liczby kompetentnych pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków (policjantów, pracowników społecznych, kuratorów sądowych, lekarzy, organizacji pozarządowych, i innych)

Realizując ten cel programu w poszczególnych latach Samorząd Województwa Warmińsko – Mazurskiego udzielał dotacji, szczególnie Ośrodkowi Rehabilitacji Uzależnionych DOREN im. Berty Trusiewicz SPZOZ w Różewcu, na dofinansowanie podnoszenia kwalifikacji przez pracowników lecznictwa uzależnień.

W 2013 roku Samorząd Województwa Warmińsko – Mazurskiego przekazał Ośrodkowi dotację podmiotową w wysokości 12 800 zł na dofinansowanie szkolenia specjalistycznego dla personelu zatrudnionego w placówkach leczenia uzależnień z województwa warmińsko-mazurskiego, pn. „Dialog motywujący w pracy z klientem uzależnionym, trudnym i niezmotywowanym do zmiany - moduł I i II”. Ośrodek zwrócił niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 859 zł na konto Urzędu.

W ramach dotacji Ośrodek przeprowadził szkolenie pn. *Dialog motywujący w pracy z klientem uzależnionym, trudnym i niezmotywowanym do zmiany –moduł I-II*”. Ośrodek zrealizował ww. szkolenie w następujących terminach:

- moduł I 28.10.2013-29.10.2013 – 16 godz. x 2 trenerów
- moduł II 09.12.2013-10.12.2013 – 16 godz. x 2 trenerów

Szkolenie przeprowadziła firma Centrum Dialogu Motywującego i Psychoterapii Warszawa. Uczestnikami szkolenia był personel pracujący z osobami uzależnionymi w placówkach z województwa warmińsko-mazurskiego:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Węgorzewo,
- NZOZ MOT Karan Elbląg,
- WTZ Olszewo Węgorzewskie,
- Ośrodek Doren.

W I module uczestniczyło 17 osób, natomiast w module II 18 osób.

Ponadto w monitorowanym okresie, w ramach Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przyznawano corocznie dotacje na zadanie pn. „Podnoszenie kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego w Województwie Warmińsko – Mazurskim”. Z dofinansowania szkoleń podnoszących kwalifikacje korzystały także osoby zajmujące się leczeniem uzależnień od środków psychoaktywnych.

W wyniku przekazanej dotacji w szkoleniach ogółem wzięło udział 109 osób delegowanych przez placówki odwykowe, w tym 44 osoby uzyskały dofinansowanie do szkoleń indywidualnych, między innymi takich jak: STU, Superwizje, Staż kliniczny, Studium Psychoterapii, Szkoła psychoterapii, SPOPA, Studium interdyscyplinarnym PwR, SPPwR, Psychoterapia Behawioralno-Poznawcza, Studium Psychoterapii Sądowej, Szkoła muzykoterapii, Trening asertywności, Terapia systemowa a także Szkoła letnia (5 os.).

Ponadto przeprowadzone zostały superwizje programów terapeutycznych i pracy członków zespołu interdyscyplinarnego placówek lecznictwa w 11 placówkach lecznictwa odwykowego. Dodatkowo w roku 2013 WOTUiW w Giżycku zorganizował dwa moduły szkolenia grupowego dot. „pracy z osobami uzależnionymi głuchoniemymi – język migowy”–

kontynuacja do certyfikatu KSS (Kurs Służb Społecznych) dla 38 osób, które zakończyły 1 etap szkolenia terapeutów w pomaganiu osobom niesłyszącym.

Zaznaczyć należy, że systematyczny udział w szkoleniach umożliwia zdobywanie oraz uzupełnianie aktualnej wiedzy, poprzez uczenie się nowych lub doskonalenie wcześniej nabytych umiejętności terapeutycznych, poznawanie nowych metod i technik. Wpływa to znacznie na wzrost jakości udzielanych usług terapeutycznych.

Wskaźniki realizacji celów w ramach Priorytetu II:

Wskaźnik	2011	2012	2013
Liczba nowopowstałych placówek	-	1	-
Liczba zmodernizowanych placówek leczenia uzależnień	-	1	1
Liczba wspieranych programów	1	1	1
Liczba szkoleń nt. ograniczenia szkód	-	-	-
Liczba osób objętych wsparciem w szkoleniach zawodowych	4 os. (Doren) 12 os. warsztaty 80 os. (WOTUW)	2 os (Doren) 143 os. (WOTUW)	18 os. (Doren) 109 os. (WOTUW)
Liczba programów postrehabilitacyjnych	2	1	2
Liczba uczestników CIS, KIS	4 658	5 208	6 056
Liczba miejsc/mieszkań readaptacyjnych	-	-	-
Liczba wspieranych szkoleń zawodowych	2	2	2
Liczba osób , które uzyskały wsparcie w podnoszeniu swoich kwalifikacji	16 os.	40 os.	62

Priorytet III. Badania, monitoring

W ramach tego priorytetu podejmowano działania w obrębie niżej wymienionych celów szczegółowych:

Cel 1.

Monitorowanie epidemiologiczne i postaw społecznych na temat problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym i wojewódzkim

W roku 2013 rozpowszechniane były wyniki badań ESPAD – używanie alkoholu i innych substancji psychoaktywnych wśród młodzieży szkolnej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, przeprowadzonych pod koniec 2012 roku na zlecenie Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Badanie zrealizowane było wśród uczniów szkół (1830 os.) gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz ich nauczycieli z terenu całego województwa.

Raport z badań został opublikowany na stronie internetowej Urzędu, prezentowany podczas organizowanych spotkań regionalnych, przesyłany partnerom lokalnym i organizacjom pozarządowym.

Cel 2.

Uczestnictwo w rozwoju i konsolidacja systemu informacji o narkotykach i narkomanii

Każdego roku Ministerstwo Zdrowia zwraca się z prośbą do samorządów województw o wyegzekwowanie od samorządów gminnych, informacji na temat realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w poprzednim roku. Na początku każdego roku przesyłane były do samorządów gminnych stosowne kwestionariusze celem uzyskania danych na temat podjętych w poszczególnych latach działań na poziomie lokalnym, stosowne sprawozdania przekazywano do Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Tabela 13. Liczby gmin, które przesłały sprawozdanie z realizacji KPPN w latach 2011 – 2013.

Województwo	2011	2012	2013
Warmińsko – Mazurskie	110	103	108

W myśl zapisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, Uchwałą Nr 53/294/05/II Zarządu Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dnia 15 listopada 2005 r. – Pan Michał Tatarek powołany został na stanowisko Eksperta Wojewódzkiego do spraw Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Warmińsko – Mazurskiego.

Ekspert Wojewódzki corocznie (od 2004 r.) przygotowywał Raport w zakresie problemów narkomanii w Województwie Warmińsko – Mazurskim za rok poprzedni. Obejmował on analizy związane między innymi z: realizacją zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii na poziomie województwa w ramach wojewódzkiego programu, diagnozą zjawiska dotyczącą liczby osób i rodzin objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu lub z powodu narkomanii, epidemiologią dotyczącą problemów związanych z używaniem czy nadużywaniem narkotyków (liczba nowych zakażeń wirusem HIV, w tym wśród narkomanów), naruszaniem przepisów Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii przez nieletnich w regionie. Raport przedkładany był do Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii oraz upowszechniony został za pośrednictwem strony internetowej www.wrota.warmia.mazury.pl

Wskaźniki realizacji celów w ramach Priorytetu III:

Wskaźnik	2012	2013
Liczba raportów	1	1
Liczba publikacji wyników badań epidemiologicznych	-	1
Liczba instytucji uczestniczących w sieci wymiany informacji	162	170 (gminy, powiaty, NGO, Sanepid, NFZ, Wojewoda)

Załącznik do sprawozdania z realizacji w 2013 r. WPPN

Wnioski i rekomendacje wynikające ze sprawozdania z realizacji w 2013 roku „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko – Mazurskim na lata 2013 – 2017”;

L.p.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat	Sposób wdrożenia
1	Obecnie profilaktyka selektywna realizowana jest w gminach w stopniu minimalnym	Należy kontynuować upowszechnianie programów profilaktycznych nakierowanych na dzieci i młodzież o profilu selektywnym	Samorządy Gminne Organizacje pozarządowe	Ująć zadanie w otwartym konkursie ofert
2	Obserwuje się potrzebę dalszego podnoszenia kwalifikacji psychologów i pedagogów co wpłynie na efektywność pracy profilaktycznej. Na podstawie sprawozdań można stwierdzić iż większość gmin nie realizuje tych zadań	Należy kontynuować profesjonalne szkolenia psychologów, nauczycieli i pedagogów w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą na poziomie Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach	Samorządy Gminne, Organizacje pozarządowe, ODN	Ująć zadanie w otwartym konkursie ofert oraz wspierać projekty pozyskujące środki zewnętrzne
3	Udział rodziców w programach profilaktycznych nadal jest niewystarczający wręcz śladowy, wynika to ze sprawozdań realizacji programów. Przez zwiększenie aktywności rodziców podniesiona zostanie efektywność oddziaływań na dzieci i młodzież	Należy włączać do programów rodziców oraz liderów młodzieżowych, mogących wywrzeć istotny wpływ na zachowanie dzieci i młodzieży	Samorządy Gminne, Organizacje pozarządowe	Kontynuowanie popularyzacji programu „Szkoła dla rodziców i wychowawców” oraz innych programów, które przewidują aktywność rodziców dzieci i młodzieży
4	Niezbędny jest rozwój profesjonalnego leczenia ambulatoryjnego gwarantującego szybki dostęp do podjęcia leczenia	Należy wspomagać rozwój ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w zakresie leczenia i rehabilitacji uzależnienia od narkotyków lub szkodliwego ich używania oraz programów ograniczania szkód zdrowotnych	Samorząd Województwa Samorządy Gminne Narodowy Fundusz Zdrowia	Wzmocnić profesjonalne leczenie ambulatoryjne dla osób uzależnionych poprzez zachęcanie do finansowania zakładów opieki zdrowotnej

5	Nadal istnieje potrzeba modernizacji bazy leczenia stacjonarnego	Należy kontynuować dotychczasowe działania na rzecz modernizacji bazy leczenia stacjonarnego dla osób uzależnionych od narkotyków w województwie	Ośrodki stacjonarne Lecznictwa Odwykowego: Różewiec, Gałdynki, KARAN „Dom Zacheusza”	Podjąć działania w kierunku zabezpieczenia i pozyskania niezbędnych środków finansowych na modernizację bazy
6	Potrzeba kontynuowania różnych form postrehabilitacji wynika z postulatów przekazanych przez Ośrodki Lecznictwa Stacjonarnego	Należy wspierać nowoczesne programy terapeutyczne dla osób uzależnionych od narkotyków i substancji psychoaktywnych oraz członków ich rodzin oferowanych przez organizacje pozarządowe i placówki opieki zdrowotnej	zakłady leczenia odwykowego, organizacje pozarządowe	Inicjowanie opracowania programów w celu pozyskania środków finansowych, zlecenie zadań w otwartym konkursie ofert
7	W roku 2012 Województwo Warmińsko-Mazurskie dołączyło do uruchomienia programu metadonowego, raport z monitoringu realizacji programu wskazuje na konieczność jego kontynuacji	Należy wspomagać programy ograniczania szkód zdrowotnych oraz przeciwdziałania marginalizacji osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków (program metadonowy)	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Olsztynie	Wspieranie realizacji i kontynuacji programu wprowadzić do planu wydatków na rok 2015
8	Potrzeba doprowadzenia do opracowania odrębnych gminnych programów przeciwdziałania narkomanii	Wspierać samorządy gminne w opracowywaniu lokalnych programów przeciwdziałania Narkomanii	Samorządy Gminne	Kontynuować szkolenia i spotkania realizatorów gminnych programów przeciwdziałania narkomanii
9	Istnieje potrzeba utworzenia hosteli oraz mieszkań readaptacyjnych dla osób po przebytym programie terapii	Podjąć działania na rzecz utworzenia hosteli i mieszkań readaptacyjnych	Samorządy Gminne, Organizacje pozarządowe	Inicjowanie przygotowania projektów w przyszłym okresie programowania funduszy unijnych